GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 22.

We Srodę Dnia 15. Marca 1809.

Z Wiednia d. 8. Marca.

J. C. K. Apostolska Mość, przychylaiąc się do wyroku kommissyi nauk pod d. 14 Sty: r. b. raczył nayłaskawiey pozwolić, aby Sekretarz tuteyszych sądow szlacheckich, Karol Baron Meidinger, dawał bespłatne o chemii prywatne lekcye. Przedmioty tych lekcyy i czas ich dawania będą w osobnem obwieszczeniu oznaymione.

D. 19 p. m. umarł tu w 50 roku życia znany z swych pism i iako medyk C. K. polowy sztabsmedyk i Professor w Jozefowskiey akademii, Doktor Jan Schmidt. Urodzony z ubogich rodzicow w Aub niedaleko Wirzburga, swey iedynie usilności winien był swoie wykształcenie. To zrobiło mu mieysce w roku 1773 w Austryacko-medyczno-woyskowem kolegium, w którem postępował z stopnia na stopień i zawsze się wsławiał. Naczelnik polowych lekarzow, Brambilla, wziął go w 1784 roku do siebie iako sekretarza; w roku 1789 otrzymał godność doktora w Jozefowskiey akademii, a w roku 1796 stopień professora patologii, terapii i materyi medyczney, &c. Nakoniec dla wielu zasług został w ostatnim roku życia referentem zdrowia przy C. K. nadworney kancelaryi. Znaiomość sztuki, a osobliwie co do chorób oczu wiadome są tak kraiowym mieszkańcom, iako i cudzoziemcom i wszyscy, którzy iego rady używali żałować będą, wraz z akademiią, która utraciła tak utalentowanego członka, wczesney iego śmierci.

Z Brynu d. 8. Marca.

W Konstantynopolu, podług listu stamtąd pod d. 25 Stycznia r. b. bardzo są niespokoynemi, iak naczelnicy woysk Europeyskich i Azyatyckich przeciw janczarom Konstantynopolskim postąpią.

Jeden ich oddział udał się z Adryanopola do okolic Wiza, dla uderzenia na Kadri-baszę, który oszańcował się tam z swemi stronnikami.

Inny oddział janczarow poszedł z Konstantynopola w też same okolice, dla ścigania zbiegłych w te okolice stronnikow Bairaktara.

Powszechnie obawiaią się, aby prędzey lub poźniey nie przyszło ieszcze do potyczki między regularnem woyskiem i janczarami.

Urząd W. Wezyra ieszcze nie iest osa-

dzony, i ciągle ieszcze odbywa tymczasowo iego obowiązki Kaimakan, Aly-basza.

Przeznaczaią na ten urząd starego Jussuf-baszę i Jusel Machmeda-baszę, którzy iuż dawniey te urzędy piastowali, ale dotąd żaden z nich ieszcze nie iest mianowany.

O układach o pokoy z Rossyą nic ieszcze w Konstantynopolu nie wiedziano.

Sprawuiący Francuzkie interessa, P. Maubourg, wysela często gońcow do swoiego dworu.

Z Peterzburga d. 12. Lutego.

Dworska nasza gazeta zawiera następuiące doniesienie:

"Przekonawszy się przez medyczne doświadczenia, że moy surrogat chiny odpowiada zamierzonemu celowi, i iest nowo wynalezionym skutecznem lekarstwem, oznaymuię zatem na kilkokrotne wezwanie, iż w Lutym przeszlę każdemu za nadesłaniem mi przodem 3 czer. zł. czyli 20 rubli przepis tego lekarstwa. Prenumerata przesłana bydź mi ma do Dorpatu z wyrażeniem imienia stanu i mieysca mieszkania. Każdy przyiaciel ludzkości będzie chętnie chciał przysposobić dla ubogiey klassy ludzi skuteczne lekarstwo zastępuiące mieysce chiny. W Dorpacie w Styczniu 1809

Professor Grindel."

Z Berlina d. 25. Lutego.

Gazety nasze ogłosiły następuiące rozporządzenie względem przywrocenia biletow skarbowych:

Fryderyk Wilhelm, z Bożey łaski, Krol Pruski, Elektor Brandeburski, &c. Czyniemy wiadomo. Chcąc rosporządzenie nasze pod d. 4 Lutego 1806, mocą którego wprowadzone w bieg zostały bilety skarbowe, ile wzrastaiący stan naszego skarbu dozwala, przyprowadzić do skutku i ziścić się z danego naszego słowa, stanowiemy zatem, co następuie:

1) Rozporządzenie pod d. 4 Lutego 1806 ma mieć moc swoią aż do poniższych odmian.

2) Realizacya skarbowych biletow dziać się tymczasowo będzie poki i po zapłaceniu kontrybucyy Franzyi nie będą zmiankowe kassy ustanowione, w podwoynym sposobie:

a. W podatkach, które płacone są w iednym terminie w grubey monecie w kwocie 20 lub więcey talarow, przyymowana będzie czwarta część skarbowych biletow w zupełney ich wartości. Rozkazuiemy zatem iż od dnia ogłoszenia ninieyszego rozporządzenia czwarta część skarbowych biletow nie tylko ma bydź w podatkach przyymowana, ale nadto poborcy nie maią inaczey podatkow przyymować.

b. Przez przyymowanie pewney kwoty w biletach skarbowych w zupełney wartości w zapłacie puścić się w krotce maiącey w arędę i sprzedać znaczney części dóbr skarbowych i lasow, o czem osobne wyydzie rozporządzenie.

3) Poki zmiankowe kassy nie będą ustanowione zostawia się do każdego woli przyymować w zapłacie zamiast grubych pieniędzy skarbowe bilety lub nie.

4) Daiemy nasze Królewskie słowo, iż ustanowiona rozporządzeniem pod d. 4 Lutego 1806 summa skarbowych biletow nie iest dotąd, ani będzie na przyszłość pomnożona.

5) Co do przesełania pocztą skarbowych biletow, iak skoro żądany będzie rewers i zaręczenie pocztowego urzędu, tedy na mocy §. 9 rosporządzenia pod d. 4 Lutego płacone od nich będzie iak od złota. Je-

zeli zaś nie będzie żądany rewers, tedy od skarbowych biletow nie ma bydź żądana większa opłata, tylko iak od listow.

Rozkazuiemy wszystkim naszem urzędom sprawiedliwości, skarbowem, policyynem i pocztowem, iako też wiernem naszem poddanym zachowac iak nayściśley ninieysze rozporządzenie. Dla większey wagi podpisaliśmy go własną naszą ręką i kazaliśmy pieczęć Królewską przycisnąć. Działo się i wydane w Królewcu d. 11 Lutego 1809.

Fryderyk Wilhelm.

Altenstein. Dohna. Beyme.

Z Kopenhagi d. 25. Lutego.

Rozpuszczona tu pogłoska o wyprawie do Szwecyi, nie potwierdziła się dotąd.

Północny wicher, który w sobotę w nocy powstał i w niedzielę ieszcze z niewielkim zwolnieniem wiał, poczynił w mieście w domach, &c. szkody. Stojący ieszcze od celney budy ku batteryi lód został powiększey części połamany i uniesiony. Zamarzłym okrętom groził podobnyż los, aleł ie wcześnie odrąbano.

Proiekt kryminalnego kodexu dla xięstw Szleswickiego i Holsztyńskiego, zrobiony przez Barona Eggers, iest nowym dodatkiem do naszey literatury i obiecuie porządny kodex co do tego rodzaiu prawodawstwa.

Duński powietrzny Żeglarz Colding, bawi teraz w Helsingerze, i puścił we środę i następnych dni 3 balony z Kronenburga, które poszły za wiatrem ku Schonen.

Wicher, który d. 19 panow ł, spędził wszystek lód z Bełtu. Pod czas tego wichru widziano z Dragoe pędzony statek, na którym 3 znaydujących się ludzi wołali o ratunek, ale niepodobna było dać im pomocy.

Kapitan Dodt, który wsławił się w Rossyyskiey służbie i od Nayiaśnieyszego Imperatora łaskami obsypany został, przybył tu, iak mowią, z listami z Peterzburga. Słychać, iż ma wniyśdź nazad w Duńską służbę.

Dowiaduiemy się, że Król Szwedzki mianował Feldmarszałka, Hrabiego Klingspor, naczelnym jenerałem swego północnego woyska, które przeznaczone iest do bronienia Rossyanom przeprawy z wysp Alandskich i Wasa przez Quarken.

Rossyanie pokazali się na wyspach Alandskich, ale nie długo tam bawili i nie wzięli główney wyspy przez kapitulacyą, iak pokazuie się z poniższych rapportow:

Dzisieysza gazeta rządowa zawiera w liście pod d. 9 Lutego z Sztokolmu 3 rapporta o rozprawie pod wyspami Alandskiemi. W pierwszym i drugim donosi J. K. Mci dowodzący Jenerał adjutant Peyron, iż iak tylko nadeszła wiadomość, że w niektórych mieyscach pokazali się Rossyyscy kozacy, wysłano zaraz dla ich odparcia woyska. Oba pierwsze rapporty pisane są z główney Kwatery Jomola Gaard pod d. 28 Stycznia i pierwszym Lutego. Trzeci pisany iest przez dowodzcę wyprawy przeciw kozakom, Adjutanta Schultzheim, i opiewa: Wysłana pod moim dowodztwem do Kumlinge i pobliskich wysp wyprawa, składaiąca się z 80 leib gwardyakow pod Majorem Stackelberg, 300 piechoty pod Majorem i Kawalerem Hay, 150 ludzi pod kapitanem Baronem Leyenhufwud, z 2 trzechfuntowemi działami, wyruszyła w nocy d. 29 Stycznia w 3. kolumnach. Czyniąc potrzebne rozpoznawania szły woyska do Kumlinge, które tak szybko opanowaliśmy, iż kozacy zaledwo czas mieli rzucić się na swe konie i zostawili nam kilka beczek żyta, cokolwiek chleba i mało znaczące rzeczy. W Kumlinge nie było żadney piechoty. We dwie godziny potem zostało około 60 kozakow przez Kapitana Ley-

zahufwnd z Euplinge wypartych. W Seglinge starł się Hrabia Mörner z kozakami, przyczem ieden kornet był śpisą raniony, a ieden gwardyak w niewolą zabrany lub zabity; lecz za to został ieden kozak zabity i kilku było ranionych. Ocaliwszy lepsze rzeczy mieszkańcow, kazałem domy spalić. D. 30 o godzinie 7 z rana cofnąłem wszystkie moie straże i dałem wszystkim korpusom znak przez dwa wystrzały z działa, aby się do kupy zgromadziły, ieżeliby się nieprzyiaciel w większey sile pokazał. Jakoż pokazali się kozacy, gdy nasze woyska i bagaże stały uszykowane na łodzie za spaloną wsią, lecz zostali przez gwardyą odpartemi. W Kumlinge stanąć mogło przy attaku wysp Alandskich pewnie 4 do 5000 ludzi i tyleż w Euplinge i Seglinge. Przedsięwzięta ta wyprawa zrządziła przynaymniey na kilka tygodni spokoyność wyspom Alandskim. O godzinie 3 po południu powróciły nasze woyska do Wardoi, poczem rozłożyłem ię na kwaterach, gdyż dużo przez zimno w tey wyprawie ucierpiały. —— W Wargata d. 3 Lutego 1809.

Pod czas ostatniey burzy zatopił się przed tuteyszym portem ieden korsarski; drugi zdobyty z węglem okręt.

Na wyspie Thorseng, niedaleko Fühnen, postawiony został nowy telegraf, do czego posiadacz wyspy, Jenerał major i Szambelan Juel, z własney ochoty dostawił potrzebne drzewo. J. K. Mość przyiął z ukontentowaniem tę iego ofiarę.

W niedzielę otworzony zostanie w zamku Rosenburg naywyższy sąd narodowy. J. K. Mość będzie sam, iak zapewniaią, na nim prezydował.

Belt iest znowu spławny.

Wyszło tu rozporządzenie, iż wszystkie przyiacielskie i neutralne okręty, które przybędą tu z palnemi materyałami, wolne są od embargu.

Z Amsterdamu d. 21. Lutego.

Przeszłey nocy mieliśmy znowu okropną burzę, która bezwątpienia nowe nieszczęścia w naszem kraiu zrządziła.

Dla nieszczęśliwych ludzi, którzy przez zalewy ucierpieli, zebrano tu iuż z składek 23,713 zł. hol. Miasto Leyda złożyło 41,420, Utrecht 19,807, a Haga 40,406 zł. hol.

Rządowa nasza gazeta zawiera co następuie:

"Obce gazety pozwalaią sobie czasami umieszczać artykuły pod napisem z Amsterdamu, które zdaią się mieć urzędową cechę, chociaż nie były nigdy przez rządową gazetę ogłoszone. Podobne doniesienia pochodzą zapewne z niebaczności korrespondentow. Ostrzega się zatem publiczne władze królestwa, wszystkich cywilnych i woyskowych urzędnikow, aby podobnym artykułom, chociażby nawet w kraiowych gazetach się znaydowały, wiary nie dawali, i nie wierzyli tylko temu, co iest w rządowey gazecie umieszczone, osobliwie co do widokow Króla i rozkazow iego ministrow.„

J. K. Mość wyniosł swoiego adjutanta, Pułkownika Athing, na jenerał majora, a Pułkownika Thindal mianował na iego mieysca pułkownikiem granadierow gwardyi.

Z Brunświka d. 7. Lutego.

Urzędowy list, pisany do prefekta Kasselskiego pod d. 31 Stycznia, zapewnia nas, że Krol mieszkać będzie na przyszłość w naszem mieście przez 4 miesiące w roku.

"J. K. Mość (wyrazy tego listu) dowiedział się, że rozpuszczono pogłoskę, sprzeciwiaiącą się iego postanowieniu mieszkania przez 4 miesiące corocznie w Brunświku. Poruszony J. K. Mość przychylnością, którą miesz-

kańcy dobrego tego miasta do osoby iego okazali, chce aby ta pogłoska urzędownie odwołaną zostaia, i ażeby zapewniono Brunświkanow, iż nadzieia ich posiadania u siebie przez 4 miesiące w roku swego Monarchy nie będzie zawiedziona.,,

Oczekuią tu zatem w krótce Jeneralnego dozorcy pałacow Królewskich, dla porozumienia się z nim względem powiększenia i ulepszenia zamku.

Baron Hammerstein, prezydent powiatu Nenndorf, odebrał nie dawno rozkaz, aby wyporządził łasienki i mieszkania tego mieysca, gdyż Nayiaśnieysi Królestwo chcą tam czas nieiaki w lecie przepędzić. Spodziewaią się, że przybędzie tam także Król Hollenderski, dla ulepszenia swoiego zdrowia.

Z Monachium d. 22. Lutego.

Od 23 Stycznia zaczęły się dopiero publiczne nauki w nowo urządzoney akademii Królewskiey wyzwolonych nauk w Monachium. Urządzenie rożnych sal do nauk w gmachu Wilhelma, ustawienie w nich rożnych posągow, &c. spoźniły rozpoczęcie nauk aż do tego czasu. Liczba uczniow wynosiła iuż do 70 naywięcey kraiowcow. Oprocz stałych uczniow wolno każdemu rzemieślnikowi korzystać z iey nauk.

Z Paryża d. 20. Lutego.

Marszałek Davout, Xżę Auerstädt i naczelny jenerał woysk w Niemczech, przybył do tuteyszey stolicy.

Jenerał i Minister stanu, Hrabia Cessac, otrzymał W. krzyż legii honorowey.

W. Podkomorzy Montesquiou wyniesiony został na hrabiego państwa. Zapewniaią, że J. C. K. Mość powołał go także do senatu.

P. Montesquiou, zięć Jenerała Clarke, Hrabiego Huneburg i Ministra woyny, przybył z Ferolu do Paryża.

Kardynał Fesch, który mianowany został arcybiskupem Paryskim, zatrzyma także arcybiskupstwo Lyońskie, które oddawna posiada. Mowiono, iż uda się do Rzymu, lecz to się nie potwierdza.

Cesarz odprawił d. 16 rewiią nad częścią swey gwardyi i kilku regimentami liniiowemi na dziedzińcu Tuilleries. J. C. K. Mość przechodził piechotą pomiędzy wszystkiemi szeregami i rozmawiał długo z officerami i podofficerami rożnych korpusow.

Bryg nasz Palinure o 16 działach zabrał w zachodnich Indyach Angielski bryg o 18 działach Conventica.

Podług pism naszych upłaciła Rossya na dług, który Prussom winna milion czer. zł.

D. 17 znaydował się Cesarz na teatrze Odeon.

Cesarz darował P. Chladni, wynalazcy różnych akustycznych sztuk, 6000 frankow.

Na wczorayszey dyplomatyczney audyencyi przedstawionemi J. C. K. Mci zostali: przez Rossyyskiego Ambassadora Xcia Kurakina, Rossyyski konsul i sprawuiący interessa przy ziednoczonych Ameryki stanach, P. Daszkow, Pułkownik Blankenhugen i Major, Xżę Hohenlohe, adjutant Xcia Alexandra Wirtemberskiego; przez Hiszpańskiego Ambassadora, Xcia Frias, Margrabia d'Almenara, pełnomocny minister Hiszpański przy Porcie; przez Amerykańskiego Posła, Jenerała Armstrong, Amerykański poseł przy dworze Peterzburskim, P. Schort; przez Westfalskiego Posła, Hrabiego Wintzengerode, Sekretarz poselstwa, Baron Linsingen i Sekretarz poselstwa, Baron Rohde. Przez Ministra Champagny i Szwaycarskiego posła, P. Baillardoz, było także kilka osób przedstawionych.

Officer od janczarow Mustafa przybył tu gońcem z Konstantynopola.

Syrop z winnych jagod wynalazku Parmentiera, znalazł szczególniey w południowey Francyi wielu przyiacioł. Zrobiono go tey iesieni do 200,000 centnarow, które zastąpią około 100.000 centnarow cukru. Centnar takowego syropu przedaią po 100 frankow. Parmentier stał się więc prawdziwym dobroczyńcą południowych okolic Francyi, w których brakuie teraz dla przeciętego dowozu cukru, a wina rodzi się podostatkiem. Do obywatelskiey korony, którą mu rozszerzenie ziemniakow ziednało, uplotł sobie nowy wieniec za wynalezienie tego syropu, który współcześni przez wdzięczność słusznie przezwali syropem Parmentiera. W południowey Francyi używaią go powszechnie do potraw, wyiąwszy cukierki i w cukrze smażone owoce, których we Francyi więcey niżeli gdzie indziey używaią. Syrop ten ma także bydź skuteczny przeciw wielu chorobom, a osobliwie przeciw kasslom dziecinnym, i zasługuie, aby go lekarze doświadczali. Syrop z jagod iest naturalnie słodszy w południowych kraiach, niżeli w północnych.

Z Londynu d. 2. Lutego.

Przed kilku dniami przybył do Plimutu Francuzki statek pod banderą pokoiową z Cherburga. Przywiozł on 2 posłańcow stanu, którzy oddali wczoray listy w kancelaryi Ministra Canning.

Na odebraną wiadomość o poruszeniach w Flesindze, odebrały 4 liniiowe okręty rozkaz, które przeznaczone były do Kadyxu, aby w Dunach pozostały.

Hrabia Groswenor doniosł wyższey izbie d. 1 Lutego, iż w przyszły wtorek uczyni propozycyą, aby izba zamieniła się w kommissyą dla zastanowienia się nad stanem narodu.

Lord Auckland uwiadomił izbę, iż Lord Grenwill dopiero od tego poniedziałku za 8 dni poda swoy wniosek względem cofnienia gabinetowych rozkazow. — Hrabia Liwerpoolu złożył na stole izby wypisy z listow między rządem Amerykańskim i iego posłem w Londynie.

Lord Buckinghamshire oświadczył, iż w przyszły piątek wniesie rzecz względem interessow Portugalii. — Hrabia Liwerpool zapytał się, czyli wniosek ściągać się iedynie będzie do zawartey w Cintra umowy, lub ogółem do stanu Portugalii. Co do pierwszego przypadku przypomina zacnemu Lordowi, iż tyczące się wspomnioney umowy papiery będą izbie przełożone, co do drugiego oświadcza, iż ministrowie więcey niżeli kto inny dać mogą w tey mierze wyiaśnienie. — Lord Buckinghamshire odpowiedział, iż wniosek iego obeymować będzie ogólne położenie Portugalii. — Hrabia Liwerpool chciał wiedzieć treść tego wniosku. Wszelako nie chce się zacnemu Lordowi naprzykrzać.

Lord Erskine po niektórych uwagach nad stratą w ludziach w wyprawie do Hiszpanii, żądał, aby podano prawdziwy stan regimentow przy ich odpłynieniu z Anglii i przy powrocie. — Na propozycyą Hrabiego Liwerpool odłożył Lord Erskine swoy wniosek do przyszłego piątku.

Xżę Norfolk zapytał się, kiedy udzielony zostanie izbie zawarty z Hiszpanią traktat, i oświadczył, iż w ten czas, gdy izba roztrząsać będzie wniosek Lorda Groswenor, otworzy zdanie swoie względem interessow Hiszpanii.

P. Huskison żądał w niższey izbie, aby podano liczbę puszczonych w bieg, w roku

1808 skarbowych biletow z summy 10 1/2 milionow. — Uchwalono.

P. Warton zdał izbie sprawę w imieniu wyznaczoney kommissyi do subsydyow, i uchwalono, iż izba zamieni się w przyszły piątek w ogólną kommissyą dla wzięcia tey rzeczy pod rozwagę.

Kanclerz skarbowy żądał, aby mógł złożyć izbie stan potrzeb dla cywilney i woyskowey służby na rok 1809. — Uchwalono.

Mowca izby podniosł się potem z swego siedzenia i mowił w następuiącym sposobie do jenerała brygady Fane:

"W wysłaney do Portugalii wyprawie miałeś WPan szczęście otrzymać ważne dowodztwo, i w walkach z Francuzami uczynić oyczyznie ważne przysługi. Skutek tych bitew nie mogł bydź wątpliwy. Chlubne dla nas zawsze będą rozprawy przy Obidos i Vimeira. Z ukontentowaniem przypominać sobie będziesz, żeś nadaremnie w tych dniach nie dobył pałasza. Jenerał Anstruther poległ obok WPana, lecz imie iego zostawać zawsze będzie w pamięci wdzięczney oyczyzny. Dziękuię WPanu w imieniu niższey izby połączonych królestw W. Brytanii i Irlandyi za znakomite usługi, któreś WPan w kampanii Portugalskiey uczynił. „ — Jenerał Fane oświadczył izbie wdzięczność swoią. — Mowca oświadczył podobnież podziękowania Jenerałowi porucznikowi M'Kenzie Frazer za dobre iego się sprawienie w potyczce przy Korunie, w którey woyska Angielskie sławą się okryły. — Podziękował niemniey Admirałowi Hood za iego gorliwość w służbie.

Minister Canning złożył kopiią pisanego od niego do P. Pinkney, Amerykańskiego posła, listu i iego odpisu. Roskazano ie wydrukować.

Na propozycyą P. Wardle zamieniła się izba w kommissyą, dla zastanowienia się nad postępkiem Xcia Jorku w mianowaniu kommissyy woyskowych. — P. Wharton zajął mieysce prezyduiącego. — P. Wardle uczyniwszy poprzednicze uwagi, rzekł: — "Zdaie mi się, żem ieszcze nie powiedział ani słowa, któreby oznaczało z mey strony stronnictwo lub nienawiść przeciw naczelnemu jenerałowi. Postępuię w tey okoliczności otwarcie; zacząłem od tego, iż podałem izbie osoby, które muszą bydź na świadkow wezwane, i dowiodę, iako człowiek honoru, oskarżenia, które powinienem był uczynić. Muszę tu także wspomnieć o niektórych uwagach, które w tey izbie uczynione zostały. Jako członek parlamentu mam niezaprzeczone prawo do oskarżenia naczelnego jenerała, a siedzące na drugiey stronie członki powinny go bronić; lecz spodziewam się, iż w czasie tych sporow osobisty moy charakter powinien bydź nietykany. Mowiono wiele o nadużyciu wolności druku, o jakobinismie i o spisku dążącym do obalenia świetnego domu Brunświckiego. Nie iednak nie powiedziałem coby ściągało się do nadużycia wolności druku. Nikt bardziey nademnie nie brzydzi się jakobinismem, zwłaszcza, kiedy przez jakobinism rozumie się zepsucie tak wyższych, iako i niższych osob. Co do Domu Brunświckiego, niechay będę publicznie oskarżony, ieżeli kto mniema, iż czynię przeciw niemu spisek. Przewiduię wszystkie przykrości, które mnie czekaią; wiem, że większa liczba członkow tey izby chętniey oświadczy się za stroną naczelnego jenerała, niżeli za stroną prostego człowieka. (Do porządku! krzykniono). Spodziewałbym się iednak, iż żaden z was nie powinienby się oddalać od zasad bezstronności. „ — P. Jork oświadczył, iż w wczoraySzey swey mowie wcale nie myślał posądzać zacnego członka

(Wardle) o nienawiść przeciw Xciu Jork, ani o Jakobinism, i ieżeli mowił przeciw nadużyciu wolności druku, to nie było do niego stosowane.

Z Stuttgardu d. 20. Lutego.

Dziś o godzinie 11 z rana oglądał J. K. Mość nie daleko Kannstadt drugą kolomnę Francuzkiego korpusu pod rozkazami Jenerała dywizyi Oudinota, i przypatrywał się czynionym obrotom. J. K. Mość zdawał się bydź bardzo kontent tak z postawy tych woysk, iako też z czynionych obrotow i oświadczył to w pochlebnych wyrazach Jenerałowi Oudinotowi. Uważano, iż Król i Królowiczowie mieli na sobie przy oglądaniu woysk Francuzkich ozdoby legii honorowey.

Od granic Szwedzkich d. 14. Lutego.

Naykrwawsza bitwa w całey Finlandzkiey woynie była d. 14 Września 1808 przy Oriwais. Po niey cofnęli się zupełnie Szwedzi z Finlandyi i nastąpił tymczasowy rozeym. Oto iest niewiadomy dotąd rapport, który Feldmarszałek Klingspor posłał Królowi Szwedzkiemu o tey bitwie:

" Stosownie do ułożonego planu opuszczone zostały okolice Wasy; wywieziono stamtąd magazyny i chorych żołnierzy. Woyska zatrzymały się w Lillkyro, stamtąd udały się d. 12 Września do Moro, a d. 19 do Oriwais, gdzie Jenerał major, Baron Adlerkreuz, obrał iakie tylko można było nayiepsze stanowisko. Dwa batalliony regimentu Biörneborg i oddział Kapitana Gyllenberga posłane zostały w posiłku do Ny-Carleby. Pułkownik Dobbeln, acz chory stanął na czele tego woyska, pobił nieprzyiaciela przy Puntas i zniszczył iego zamysł opanowania Ny-Carleby. Po otrzymaney tey korzyści, uderzyły na niego nasze woyska w wszystkich mieyscach, wyparły go z Gamla-Carleby i przymusiły do cofnienia się do Wetri, dokąd ścigał go Jenerał major Gripenberg i odebrał rozkaz usadowienia się tam, dla zasłonienia z boku naszego woyska. D. 14 z rana uderzył nieprzyiaciel na nasze woysko w stanowisku Oriwais. Woyska W. K. Mci odparły w wszystkich mieyscach nieprzyiaciela, a o godzinie 3 po południu ścigał go Jenerał major Adlerkreuz o pół mile; ale tu odebrał nieprzyiaciel znaczne posiłki, tak iż nasze woyska po 14 godzinney walce przymuszone zostały cofnąć się. Cofnienie to nastąpiło pod czas nocy do Ny Carleby bez naymnieyszey przeszkody z strony nieprzyiaciela, który poniosł zapewne znaczną stratę. Nasza strata iest rownie wielka, lubo ieszcze dokładnie nie może bydź podana. Rachuię ią podług nadeszłych dotąd rapportow do 1200 ludzi, z których 100 dostało się w niewolą. — W głowney kwaterze Kronoby d. 18 Września 1808.

Maurycy Klingspor, Feldmarszałek i naczelny jenerał północno Finlandzkiego woyska. "

Z Norembergi d. 22. Lutego.

Wysoki tuteyszy sąd, zabytek ciemnych wiekow, wyraża gazeta nasza, zniknął nakoniec. Nie ieden winowayca odebrał od niego zasłużoną karę; ale także nie mało niewinnych osób padło ofiarą barbarzyńskich ustaw: nie ieden wolał się do naywiększey, acz niewinnie posądzony, przyznać zbrodni i śmierć zaraz ponieść, niżeli wystawić się na tortury.

Nie zwyczaynym w naszych okolicach ziawieniem iest pokazanie się łabędzi, które od dwoch tygodni pływaią po stawie, o pół mile od naszego miasta leżącym.

Podług doniesień z Hildesheimu, stoiący tam załogą 4ty Westfalski regiment, odebrał rozkaz, aby był do drogi gotowym.

DODATEK

DO N^{ro} 22.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę Dnia 15. Marca 1809.

Naynowsza Statystyka Rossyyskiego Państwa.

1. *Rozległość gruntowa.*

Europeyska część tego ogromnego państwa zawiera 82,695 mil kwadratowych, Azyatycka 228,000, całe zaś państwo przeszło 310,000 mil kwadratowych. Europeyska Rossya zaymuie prawie tyle ziemi, iak reszta Europeyskich kraiow; Azyatycka więcey 3ciey części Azyi, i przeszło dwa razy tyle iak cała Europa. Cała Rossya iest więc prawie tak wielka, iak cała Azya, przeszło [trzy] razy większa od Europy, i zaymuie siodmą część całego świata i prawie całą znaiomą nam ziemię. Przyłączona do Rossyyskiego państwa przez Tylżycki pokoy część nowych Prus czyli powiat Białostocki, zawiera 480 mil kwadratowych, na których mieszka 335,638 ludzi. (Nowo nabyta Finlandya nie wchodzi do powyższego rachunku.) Państwo Jewer, które Rossya przez powyższy traktat ustąpiła, nie należało właściwie do Rossyyskiego państwa, i ma 5 do 6 mil kwadratowych i 14,580 ludzi.

2. *Ludność.*

Nie ma w Rossyi rzetelnego obrachunku ludności; przypuścić iednak z pewnością można, że cała Rossya ma 42 milionow ludzi.

3. *Dochody.*

Dochody wynoszą rocznie do 109 milionow rubli; zatem każdy z mieszkańcow płaci ogółem 2 ruble i 60 kopiiek. W całey Europie iedna tylko Szwaycarya poszczycić się może, że naymnieysze płaci podatki. Piotr Wielki wstąpiwszy na tron, zastał tylko 5 milionow dochodu, i w czasie swoiego panowania pomnożył go do 9 milionow rubli.

4. *Siła lądowa.*

Na końcu panowania Piotra Wielkiego w roku 1724 woysko Rossyyskie składało się z 108,000 głów, pomiędzy którym znaydowało się 43,000 jazdy. W roku 1802 z 268,715 regularnych, a 70,000 nieregularnych, a na początku roku 1805 z 408,096 regularnych i 100,934 nieregularnych żołnierzy. Do tego przydać ieszcze należy 30,000 maytków i 8000 żołnierzy morskich, tak iż cała lądowa siła wynosiła do 550,000 ludzi, która poźniey badziey ieszcze powiększoną została. W Rossyi iest więc blisko 90ty człowiek żołnierzem.

5. *Siła morska.*

Przed 100 lat nie miała Rossya żadney floty. Wysoki tworca tego państwa, Piotr

Wielki, zbudował sam w roku 1698 w Saardam pierwszy liniiowy Rossyyski okręt o 60 działach.

W roku 1805 stan Rossyyskiey siły morskiey był następuiący: 1) Wielka flota na morzu Baltyckim składała się z 1 okrętu o 130 działach, 1 o 120, 1 o 110, 2 o 100, 1 o 88, 2 o 80, 12 o 74 i 12 o 64 działach, ogółem z 32 liniiowych okrętow; daley 11 fregat i 29 małych woiennych statkow, ze wszystkim z 72 żaglow maiących na sobie 3546 dział. 2) Wiosłowa flotyla na Baltyckim morzu z 20 galer, 25 batteriowych statkow, 87 armatnych łodzi 263 mnieyszych statkow, ze wszystkim z 189 woiennych statkow, które maią na sobie 705 dział. 3) Wielka flota na czarnem morzu składała się z 2 okrętow o 110 działach, 6 o 74, 3 o 66, 1 o 64, ogołem z 12 liniiowych okrętow; daley z 4 fregat i 25 mnieyszych statkow, ze wszystkim z 41 woiennych okrętow, które maią na sobie 1225 dział. 4) Wiosłowa na czarnem morzu ma 40 armatnych łodzi, noszących 132 dział. Na Kaspiskim morzu znayduie się 6 okrętow o 6 do 18 dział, a na Oczakowskim morzu 11 zbroynych statkow. Cała Rossyyska flota składa się z zupełnie dobrych 32 liniiowych okrętow, 18 fregat, 59 mnieyszych woiennych, 226 wiosłowych okrętow, które 5600 dział na sobie noszą. Podług wydanego w roku 1803 rozkazu flota na Baltyckim morzu składać się na przyszłość ma z 27 liniiowych okrętow i 26 fregat; na czarnem morzu z 21 liniiowych okrętow i 8 fregat. Na okręcie o 100 działach znayduie się 839 ludzi, o 74 działach 630, o 64 działach 571, na fregacie 363, a na naymnieyszey o 24 działach 243 ludzi.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 13 *i* 14 *Marca* 1809.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	38	do 44.
— Żyta		34	— 39.
— Jęczmienia		24	— 30.
— Owsa		22	— 24.
— Grochu		28	— 36.
— Kaszy iaglaney		52	— 00.

W Wiedniu d. 4 *Marca.*

Mecz wynoszące pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	36	do 55.
— Żyta		26	— 35.
— Jęczmienia		22	— 25.
— Owsa		18	— 23.

DONIESIENIA.

Przez C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium czyni się ninieyszym wiadomo: Ponieważ Jan Haller, syn zmarłego kupca Krakowskiego Balthazara Hallera emigrował i mieysce iego przebywania nie iest wiadome; a zatym takowy stosownie do Cyrkularza ddto 15 Czerwca 1798 § 1. ninieyszym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia się z swego oddalenia w przeciągu czterech miesięcy z tą powołuie się pogróżką, iż po upłynieniu tegoż czasu przeciw niemu podług praw przepisanych postąpi się. Dan w Lwowie d. 15 Grudnia 1808.

Z Rady C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium.

Przy Krakowie w wsi Grzegoszki iest dom pod Nrm 5, w którym znayduią się 4 izby, 2 komory, piwnica, drwalnia, stayna, z iednym przy domie leżącym ogrodem każdego czasu do sprzedania. — Życzący sobie kupna dowiedzieć się może o cenie i warunkach sprzedarzy u właściciela, w Krakowie na Szpitalney ulicy pod Nrm 606 na pierwszym piętrze na tyle mieszkaiącego.

Przez Juryzdykcyą Dominikalną dóbr klucza Marcinowskiego, w Cyrkule Krakowskim, Dystrykcie Żarnowieckim, milę od Wodzisławia leżących, do powszechney ninieyszym Edyktem podaie się wiadomości: iż rzeczy ruchome JPana Woyciecha Cobla na mocy rezolucyi z Naywyższego Trybunału ddto 24 Grudnia roku przeszłego wyszłey, na instancyą W. Jana Kantego Burcikowskiego, Plenipotenta W. Jana Wolskiego, przez publiczną licytacyą tutay w Marcinowicach (gdyż na pierwszym terminie pod dniem 4tym Lipca roku przeszłego licytacya nie była) zacząwszy dnia 17go Kwietnia roku bieżącego i w dniach po sobie następuiących, z rana od godziny 9tey, a po południu od 3ciey za gotowe pienią

dze więcey daiącemu, chociażby i dni słotne były, sprzedawane będą, iako to: Konie, klacze, źrebięta, bydło rogate, krowy, jałowice, cielęta, buiaki, owce, trzoda, powoz, wozy kute, brony, wagi czterokonne, garniec miedziany wielki do palenia wódki z pokrywą i rurami, kociołek miedziany, zaciernice, konwie, słonina w połciach, sadła, chomonta Krakowskie i fornalskie rożne, szle, siodła, dery, cyna, mosiądz, łańcuchy, pistolety, fajanse, szkła, kanapy, krzesła, kufry, stoły, kredens malowany, łóżka żelazne i drewniane, suknie różne męzkie kroiu Polskiego, pas złoty lity nowy w 4rech kolorach, drugi iedwabny, pościel, materac włosiany, dywany, czapki, bielizna stołowa, płutna lniane i zgrzebne, tłomak skórzany i inne gospodarskie sprzęty. — Wszyscy zatym kupienia chęć maiący o tym uwiadomiaią się, aby w mieyscu i czasie zwyż wyznaczonym znaydowali się. — Działo się w Juryzdykcyi Dominikalney Marcinowskiey dnia 24 Lutego 1809.

Strzyżowski.

Przez C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium czyni się ninieyszym wiadomo: Ponieważ urodzona Anna Bachmińska, córka Urodzoney Agnieszki Bachmińskiey, dziedziczki dóbr Kozmowa. w Cyrkule Zamoyskim leżących, dnia 28 Października r. b. emigrowała i mieysce iey przebywania nie iest wiadome, a zatym takowa stosownie do Cyrkularza ddto 15 Czerwca 1798 § I. ninieyszym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia się z swego oddalenia w przeciągu czterech miesięcy z tą powołuie się pogrożką, iż po upłynieniu tegoż czasu podług praw przepisanych przeciw niey postąpi się. W Lwowie d. 9 Grudnia 1808. Z Rady C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium.

Z strony C. K. Sądu Szlacheckiego Galicyi Zachodniey ninieyszym Edyktem publicznie do wiadomości podaie się: iż Sądowi niezdawało się małoletniemu Filipowi Morsztynowi, niegdyś Jana Chrzciciela Morsztyna synowi, lubo lata przyzwoite iuż dostąpił, wolnego zarządzenia maiątkiem swoim udzielić, przeto tenże ieszcze za małoletniego i z prawa tego do wszystkich uważanym bydź ma, którego nieletni używaią. W Krakowie d. 16 Stycznia 1809.

Jozef de Nikorowicz.

Kannamiller.

Scherauz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey.

Elsner.

Z strony C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego Galicyi Zachodniey niniejszym publicznym edyktem po drugi raz nieprzytomnego P. Woyciecha Marszewskiego na instancyą małżonki swoiey Justyny z Rylskich Marszewski, po powziętey od kuratora nieprzytomnemu w osobie Adwokata Osławskiego dodanego wiadomości, pod ostrością tą cytuie się, iż gdyby w przeciągu całego roku nie stawił się, albo innym sposobem o życiu swym i pomieszkaniu nie doniosł, stosownie do §. 264 zbioru praw cywilnych części Iwszey za umarłego ogłoszonym bedzie. W Krakowie d. 23 Stycznia 1809.

Jozef de Nikorowicz.

Kannamiller,

Scherauz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krak. Galicyi Zachodniey.

Jendrzejowicz.

Poddani z Sokołowki Iwan Kwaferka i Iwan Soyka ieszcze w roku 1806 z żonami i dziećmi emigrowali, i pomimo edyktalnego powołania ze strony Wysokich rządów kraiowych dnia 22 Grudnia 1806 roku Nr. 36340 wydanego, dotąd niepowrócili. Z tego powodu podług Patentu z roku 1784 względem emigracyi wydanego, na mocy 27 §. z wszelkich praw obywatelskich są wyzuci, i ieźli w przypadku schwytani zostaną na trzechletnią publiczną robotę skazeni. Dominium powinno zatym potrzebne obwieszczenie tego w swoim państwie wydać, względem schwytania onych należycie czuwać, a maiątek iakikolwiek dla nich skąd przypadaiący, nayblizszym przyznać sukcessorom.

Z strony C. K. Złoczowskiego Urzędu dnia 19 Czerwca 1808.

Ze strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium.

Ponieważ naywyższym kancelaryi nadworney dekretem dnia 26 Stycznia b. r. uchwalono: aby trzeci assessor przy nowo urządzonym Kr. górniczym dyrektoryacie i Sądzie górniczym w Kielcach, dla przyłączonych do tego dyrektoryatu z powodu górnictwa Kr. górniczych kameralnych wsiow Niewoklowa i Miedzianey góry, osobliwie w politycznych i sądowniczych ustawach i prawach kraiowych, tudzież w Niemieckim i Polskim ięzyku dobrze biegłym i doświadczonym był Justycyariuszem, któremu w stałey pensyi 600 zł. ryń. 18 sążni drew, 50 funtow łoiu i 50 zł. ryń. na pomieszkanie są wyznaczone, przeto rozpisuie się dla osadzenia tegoż urzędu konkurs z tem dodatkiem: aby indywidua pomienionego urzędu dostąpić pragnące, prożby swoie dekretami zdolności i potrzebnemi zaświadczeniami względem swey moralności, i przymiotow, tudzież wiadomości do tegoż ich usposobiaiących należycie opatrzone, w 6 niedzielach a to nieomylnie do 7 Kwietnia b. r. do C. K. Galicyyskiego Gubernium podawali. W Lwowie d. 24 Lutego 1809.

Ze strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium rozpisuie się dla osadzenia zawakowanego z pensyą roczną 400 zł. ryń. przy magistracie Przemyslskim urzędu examinowanego assessora, konkurs do ostatniego Marca b. r. z tem dodatkiem, aby kompetenci prożby swoie należycie opatrzone, do K. cyrkularnego urzędu Przemyslskiego podawali.
W Lwowie dnia 17 Lutego 1809.

Ze strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium. Dla osadzenia zawakowanego urzędu drugiego assessora przy magistracie miasta Olkusza konkurs się rozpisuie, i czas onegoż do 31 Marca b. r. iest wyznaczonym. Kompetenci urzędu tego z pensyą roczną 200 zł. ryń: połączon go, do którego także i nie examinowane indiwiduum iest sposobne, dostąpić sobie życzący, z prożbami swemi należycie opatrzonemi, do C. K. cyrkularnego urzędu Krakowskiego udać się, i dowody o wiadomości interessow kassy załączyć powinni; ponieważ z urzędem tego assessora, i prowadzenie kontrolli przy kassie mieyskiey, będzie złączone.
W Lwowie dnia 17 Lutego 1809.

Magistrat Król. wolnego Cyrkularnego Miasta Mislenic, ile instancya Massę sukcessyonalną niegdyś Weroniki z Szymańskich Gaykiewiczowey, obywatelki Myślenickiey pertraktaiąca, ninieyszym Edyktem do publiczney podaie wiadomości, iż ponieważ na prożbę Sła. Jakóba Gaykiewicza, obywatela Myślenickiego, ile współsukcessora i małoletnych córek swoich naturalnego opiekuna dom pod Nrm konsk. 13 w mieście tuteyszym stoiący, do massy powyższey należący, na 762 zł. ryń wraz z placem na którym stoi sądownie otaxowany, dla duży tegoż dezolacyi reperowanym bydź nie warta, lecz tylko z twardego materyału nowo wystawionym bydź muszący, pod dniem 24 Listopada 1808 w Sądzie tuteyszym przez pueblicznął miał bydź sprzedany licytacyą, lecz dla niedostatku licytantow sprzedanym bydź ni mógł, dla tego końcem sprzedania domu takowego przez publiczną licytacyą, nowy na dzień 27 Marca 1809 w Sądzie tuteyszym o godzinie 9tey przed południem odprawić się maiącey licytacyi z tym dokładem ninieyszym naznacza się termin, aby chęć kupienia maiący — 1) 10 procentowym zaopatrzył się Vadium, które gdyby naywięcey daiący kondycyi licytacyi nie dotrzymał przepadnie. — 2) Iż naywięcey daiący zalicytowaną wartość domu tego naydaley w 14 dniach od dnia licytacyi do depozytu sądowego Magistratu tuteyszego w gotowiźnie złożyć obowiązanym będzie, inaczey dom takowy na koszt takowego licytanta na nowo licytowanym zostałby. — 3) Iż żydzi do licytacyi domu tego przypuszczonemi nie będą.

Andr. de Szikszay præs. Synd:
Michał Opeydowicz Assessor.
Walenty Wątorski Assessor.

Z Rady Magistratu Myślenie dnia 18 Lutego 1809.
Swierkiewicz Mag. Kanne.

(Przy dzisieyszey gazecie znayduie się 2gi Dodatek.)